

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Magiarizare pe toate liniile.

Sibiu, 28 Iulie n.

Sunt grăbiți din cale afară guvernării noastre cu executarea până în cele mai mici amănunte a politicii lor de magiarizare, cu prefacerea statului poliglot ungar de astăzi într'un stat național magiar, visat de șovinistii ajunși dătorii de ton în politica magiară.

De ce această grăbire? Se tem ore oamenii că nu vor ajunge să-și vadă visul cu ochii?? Apoi nici nu vor ajunge! Și tocmai acesta temere a lor, ascunsă sub mantaua cutezanței ne mai pomenite, dovedește cât de slabă e poziția ce o au ei în chestia magiarizării forțate a naționalităților nemagiare din patrie, cât de imorală și lipsită până și de umbra dreptății e dorința pe care ei vreau să o vadă realizată, și încă numai de cât, preste nopte.

Dar' înzadar le vorbim, pentru-că nu este cine să ne înțeleagă. Oamenii sunt orbiți de patimi și nu mai văd nimica. Nu văd și nu aud. Nu văd primejdia amenințătoare, care tot mai mult se apropie de noi din toate părțile, și nu aud murmurul păturilor nemulțămite ale poporațiunii țerii, pătu i aflătoare în preponderantă majoritate. În schimb însă dau la ordonanțe și iau la măsuri peste măsuri, ca nimic să nu mai poată dovedi, că în patria aceasta ar fi și alte neamuri afară de viteza și nobila națiune magiară.

Despre ordonanțele ministrului de culte și instrucțiune publice *Wlassics*, prin cari se impune cateheților, ca la școlele de stat studiul religiunii să 'l propună elevilor în limba magiară și nu în limba în care bieții elevi au învățat să se rōge lui Dumnezeu, ear' mai departe se poruncesce, ca în școlele elementare populare jumătate din orele de propunere de pe săptămână să fie consacrate exclusiv învățării limbei magiare, — am vorbit la timpul seu și le-am analizat pe larg.

Am făcut pomenire și despre bucuria de care era cuprinsă presa patriotică magiară când primise știrea, că ministrul de honvezi încă a dat o ordonanță, în care porunceă aspru, că limba de serviciu și de instrucție la trupele honvedesce are să fie în viitoriu numai cea magiară, — ordonanță despre care s'a dovedit însă mai târziu că n'a fost dată.

Acum earăși avem alte două evenimente mari de înregistrat, tot din domeniul — magiarizării. E o ordonanță a ministrului de interne, prin care se decretază oficiale numirile magiare ale comitatelor și ale orașelor, având să urmeze mai târziu o asemenea ordonanță și cu privire la comune, și apoi un circulariu confidențial al preșidentului de tablă din Cluj, în care acesta provocă judecătorii subalterne, ca de aci înainte numele părților, martorilor și experților, să fie trecute în acte în limba magiară și aprodul așa să 'i strige pe toți când au să stea în fața judecătorului.

Va să zică, școlă, administrația, justiția s'au pus din toate puterile să magiarizeze țera, tocmai acum când țera are cea mai mare necesitate de liniște și de pace, pentru a se scutura de relele cele multe de cari a dat și dă mereu.

E politică sennătăsă acesta? E cu cale, ca din adins să se provoace nemulțămiri printră lungile șiruri de cetățeni, cărora nici numele nu li-se mai lasă așa cum l'au primit din bot, ci vine schimonosit și batjocorit în chip și formă? E lucru cuminte, ca încrederea poporului nemagiar din patrie să fie sguduită și cu privire la justiție, cum de mult e sguduită în ce privește de es. administrația?

Nu așa se face consolidarea și întărirea unui stat! Ear' cei-ce astfel lucră, nu în interesul statului lucră, pentru-că instituțiunile de stat trebuie să fie făcute plăcute cetățenilor, ca să aibă deplină încredere în ele, ear' nu să fie cetățenii înstrăinați de ele, ca de unele ce tind la nimicirea lor națională, prin măsuri lipsite de ori-ce rațiune și

menite să turbure numai pacea și liniștea internă a statului.

Ar fi bine deci să se pună odată stavilă acestei porniri periculoase, și încă cât mai curând, până nu e prea târziu, căci și de altcun rezultatul dorit nu se va ajunge, fiind-că prin magiarizarea numelui omului în acte publice încă nu s'a făcut magiarizarea omului însuși, și nu se va face în veci și pururea, dar' se face aceea, că justiția devine mai complicată, creindu-se pedeci artificiale pentru a-i fi puse în calea bunului mers reclamat de sfințenia ei.

Înaltă nobleță a femeii.

de Carmen Sylva.

Mai există un mare sanctuar pentru noi toți; pământul pe care ne-am născut, biserica unde ne întâlnim cu toții, uitând certurile și neînțelegerile noastre. Altariul și tronul se găsesc alături în acest mare templu, și a fi preotă înătr'nsul e o slujbă care 'ți face cinste mare, dar' care cere sacrificii mari din partea aceleia care vrea să o împlinescă cu dreptate, căci tre'ue să renunțe la toate speranțele și la toate plăcerile personale, să sacrifice propriile ei dorințe și aspirațiuni spre binele altuia și să n'aibă gând, grijă, viață, rugăciune de cât pentru alții. Ea e vigilenta, ai cărei ochi nu trebuie să cedeze nici-odată somnului; focul întretinut pe altarul ei trebuie să proiecteze până departe de tot lumina sa ca un far care semnalizează toate primejdiile, readucând în port barca ne atinsă. Câte lucruri mari nu poate împlini ea, preotă încoronată și miruită spre binele țerii sale, schimbând chiar blăstămurile în binecuvântări, dacă aceea țară pe care o ține sub al ei sceptru e un templu consacrat adevărului și dreptății.

Ori-ce femei poate fi preotă, numai dacă păstrează flacăra altariului în propriu-i sin pură și imaculată, fără a o lăsa întunecată de frivolitatea deșartă, nici înăbușită de grijile sdrobotore.

Cu toate suntem preotese prin puterea de căldură care domnesce în inimile noastre vecinic palpitând, prin binecuvântările cari pot eși din buzele noastre, prin lumina care trebuie să radieze din ochii nostri veghetori, prin munca pe care o sèvresesc mâinile noastre.

Ori-ce femeie care se gândește la alții mai mult de cât la sine, e o preotă în adevăratul înțeles al cuvântului.

Sunt preotese toate femeile cari asistă și ajută nenorocirii, și cari readuc la Dumnezeu pe toți rătăciții.

Și dacă noi femeile avem mult de suferit în pelerinajul nostru pământesc, această suferință nu face de cât să ne dea puteri mai mari și să fim mai apte pentru misiunea noastră.

Femeia artistă e o adevărată preotă, fie ea scriitoare sau pictoră, sau că stimulează prin cântec, ori prin muzica instrumentală sufletul omului, pentru a deștepta înătr'nsul gândiri nobile și a-l împinge la fapte viteze. Ea are o misiune glorioasă, cu atât mai mult cu cât e conștientă de puterea care e înătr'nsa și știe că va fi de ajuns energia ei pentru opera care-i incumbă. Pentru-ca flacăra altarului ei să poată răspândi o flacăra vie și limpede, trebuie să-l hrănească cu alimentul cel mai curat, cu ce poate da ea mai bun, cu sângele propriei sale inimi. Și când flacăra inspirației se răspândește în valuri în atelierul femeii pictor sau sculptor, sau aruncă strălucirea ei pe fruntea palidă a femeii poet, plecată asupra mesei sale de lucru, ciasuri întregi din nopte, nu o putem compara atunci cu lampa sanctuarului și să vedem în odaia pe care o luminează, un loc cu adevărat sfânt, un templu al gândirii, niște gânduri cari își găsesc expresiunea într'o formă frumoasă și neperitoare în același timp?

Hamlet se dă pradă desnădejzii și lumea se întunecă în ochii lui, din momentul în care mama sa a pierdut aureola feminității adevărate și pure; el ajunge să se îndoiască de el însuși, când vede întunecându-se și înegrindu-se renumele bunei credințe, care

FOIȘORĂ

Viltorea.

Mergeam prin Crasna spre granița țerei românești. Eram cu trei trăsuri, cari mergeau înainte cu bătrânii, ear' eu cu Lenița și cumpatu-meu am luat-o pe jos.

Tovarăș de drum aveam Buzul, care în urma ploilor crescuse tare și se arunca furios din mal în mal.

Pe ambii lui țărmuri sunt păduri de sălcii. Ici-colo ele prezintă câte o spărtură, prin care putem arunca privirea asupra acestui colos de apă.

Acum drumul face o cotitură în stânga, ear' Buzul în drăpă. O bucată de loc suntem depărtați.

Mai facem câțiva pași și auzim un șgomot înfundat, produs de frecarea apei...

Aici era viltorea despre care mai auzisem vorbindu-se. Ne apropiem de malul Buzului.

Jos la o afundime de vr-o zece metri apa turbure a râului se învârtă în cerc cu re-

pediciune uimitoare. Crăci, lemne și rădăcini se învârt împrejurul unui morman de spumă. Valurile, ce se isbesc de mal, produc un șgomot asurzitor.

Cum stam plecat peste rampă și mă uitam în jos la acea rotire de apă, mi-se părea că sunt aninat în aer d'asupra acestei prăpăstii și în tot momentul espus să mă cufund în valurile spumegose.

— „Vai! nu te pleca așa de tare, căci mi-e frică. Uite cum se învârtese apa 'n loc și cum clocotese”, zise Lenița către mine.

Când m'am ridicat, pământul se învârtea cu mine. Amețisem.

— „Ore adănc va fi aici Buzul?” întreb eu pe cumnatul meu, care era la câțiva pași de noi.

— „Aici? Nici nu cred să fie undeva mai adănc. — Și pe cât de grozavă e această viltore, tot atât de grăznică e și istoria legată de ea. O istorie, ce o știe fie-care om de aici și care multă vreme trăi-va în gura lumii. Ea va trece din tată 'n fiu ca o pildă de mare curagiu și iubire. Durere însă, că are un sfârșit prea trist. Nu știu să vi-o mai spun sau nu, căci auzind'o devii pesimist”.

— „Spune-o, spune-o”, îl rugăm noi.

— „Uite, vedeți casa ceea mare de colo? Aceea a fost o fabrică de sticlă. Lângă ea vedeți o casă mare cu pridvor înainte. Acolo locuia administratorul fabricii.

Să fie vr'o zece ani de când s'au întemplat cele ce ve spun.

Administratorul avea o fată. Dar' o minune de frumșă. Se mirau toți căi o vedeau și toți se întrebau: cum a putut răsară o așa de frumoasă flăcă în aceste sălbatice locuri?

La fabrică era și un chimic tânăr și frumos. Era totdeauna vesel și râsul nu mai apunea de pe buzele lui. Lucrătorii îl aveau drag și toți așteptau să fie agrăiți de el, căci vorba lui avea miere și staturile ce le dădea erau sfaturi de părinte.

Ochii dragălașei fete s'au prins curând în mreja privirilor lui... Și 'n scurtă vreme se aveau dragi. Au vădit ei curând, că sunt unul pentru altul... Nemilosa sorțe a fost însă de altă părere...

Era primăvară. După-ce o săptămână întrăgă plouase mereu, se făcuse vreme bună.

Eșind ei la preumblare după o săptămână de plictisă 'n casă, s'au îndreptat în părțile acestea.

Veneau la braț. Eram logodiți.

Buzul era mare, prin unele locuri eșise din alvie. Aici vîjșea și clocotia mai furios de cât ori-când. Nu era rampă atunci. Țărnuțul era liber...

Vin și se opresc pe mal. Privesc aiuri, fermecați, la învâlmășala valurilor...

— „Dacă ași căde aici în rîu, ce ai face tu, Alfred?” zise Clara cu vocea tremurătoare.

— „Ași sări după tine și jertfindu-mi chiar viața, te voiu scăpa pe tine, scumpa mea Clara”...

Și ca și cum D-zeu ar fi voit să încerce hotărîrea, curagiu și iubirea lui pentru Clara, deodată pământul de sub picioarele ei se surpă și împreună cu ea dispăre 'n valuri....

S'a auzit un plescăit în apă și apoi și mai departe vuetul valurilor, cari mulțămite de prada ce o aveau ascunsă 'n sinul lor, săltau mai vioase...

Un moment Alfred rămase ca trăsnet locului...

Își desbracă apoi repede hainele și se aruncă în valuri, în locul unde dispăruse Clara...

pentru dñsul ar fi trebuit să fie idealul perfecțiunii. Nu e nici o preotă egală cu mama; dar' nu-i o desilusiune mai amară pentru creșterea unui muritor, de cât să vadă cum cade statua de pe piedestalul ei și se sfarmă bucăți; nu există tortură mai dureroasă de cât a vedea cădând vîlul care acoperea o fire adevărat perversă și acum espusă privirilor, în tot ce are fals, gol și ne-sincer.

Sorțea noastră nu e nici-odată crudă. Dacă une-ori ea apare astfel curajului nostru slăbit, e pur și simplu pentru-că am neglijat să-i pătrundem rostul. Și dacă-i pricepem în mod sănătos misterul, cum am îndrăzni să ne plângem prin un singur murmur, de sarcina noastră, dacă ea nu face de cât să ne dovedească înalta noastră vocațiune?

Nu e mai bine să împrumutăm puteri nouă din mândria sentimentului intim pe care-l avem de a fi fost judecate de Dumnezeu ca fiind demne de binefacerile sale de la începutul lumii până la sfârșitul timpurilor? Nu suntem noi servitoarele sale alese, preote-sele sale, ajutoarele templului său, Sibilele, cărora li-a revelat el arcanele destinului, vestalele cari întrețin flacăra pe altar, purtătoarele de forțe, a căror mână totdeauna firmă, ridică destul de sus lumina pentru-ca să se poată propaga până la frontierele cele mai întinse ale pământului?

In chestia concubinatelor.

de Georgé Rain, preot.

Vița poporului nostru totdeauna a fost strîns legată de biserică sa. Că în decursul veacurilor străcurate, poporul nostru pururea și-a conservat verdeața existenței sale, în butul tuturor vitregităților și atacurilor îndreptate în contra sa, numai bisericii române i-se poate atribui. Prin ea am trăit și ne-am validat — ca popor — în timpuri de grea cercare, prin ea, și numai prin ea ne putem conserva și întări și pentru zilele viitoare. Căci, cine ar putea contesta faptul, că astăzi terenul nostru de muncă întru consolidarea, înaintarea și fericirea noastră proprie, e redus numai la acela ce ni-se oferă din partea și în cadrele autonomiei noastre bisericești!

Pe acest teren dator este deci fie-care fiu al bisericii să fie la postul său, și în cercul datorințelor sale să lucreze neconștient, punându-și toate forțele morale și intelectuale, chiar și materiale, în serviciul cauzei, ca să asigurăm posibila fericire vremelnică a vecinilor a poporului nostru.

O reprimă fugitivă dacă aruncăm asupra trecutului, plini de mândrie putem constata, că poporul nostru totdeauna s'a putut bucura de fii, cari în mod strălucit s'au știut achita de această sfîntă datorință. Și cine ar putea afirma, că astăzi n'ar fi considerabil numărul acelor fii buni ai bisericii noastre,

După cîtăva vreme se vede eșind la suprafață capul lui Alfred nu departe de ootitura ceea.

Ținea pe Clara în brațe...

Nu știa să înțele. Cu mîna ce o avea liberă se repeșea să se apuce de vr'un sprîjin și negăsind nimic în calea lui, se lupta desperat cu valurile...

Se apropiă încet și cu mare greutate de mal și se apucă de o salcie...

Cât se va fi trudit el să ajungă acolo!.. Cu cât dor va fi așteptat el s'apuce salcia!... Ultima lui speranță de scăpare i'era la ea...

Și închipuiți-vă ce grozav, ce desilusiune, ce desperare va fi simțit el, când salcia s'a prăbușit cu el în rîu...

Încă odată trebuia să lupte prin valuri... Și mai cu tărie, mai desperat lupta... A ajuns oară și la mal... Aici locul nu e așa de înalt... Iși pune sarcina pe țerm... E se din apă... Face un pas și cade jos alături de Clara.

Zăceau lângă olaltă fără simțiri. El cu fața decolorată, dar' zimbitoră. Era multămit, fericit că și-a putut scăpa din valuri iubite... Fața ei era vîntă-roșie și exprima atîta

cari tot așa pîrta la inimă promovarea intereselor neamului și ale bisericii române?

Sub scutul aripilor constituționalismului bisericii noastre naționale, de la parohie și până sus la metropolie, se observă o continuă activitate întru promovarea intereselor fericirii credincioșilor noștri. Cine nu e în-căntat de bucurie, când cetesece din când în când prin colonele acestui prețuit ziar, sau ale altor ziare române, că în cutare sau cutare parohie, protopresbiterat sau eparchie, în-trunindu-se cei chemați, pe un pedestal mai înalt, — de unde în deplină lumină și claritate pot privi în oglinda actualității poporului nostru din toate punctele de vedere, — caută cu insistență să delăture eventualele rele (defecte) și să le înlocuiească cu posibilele îndreptări!

De ani 33, de la recăștigarea autonomiei noastre bisericești, folosindu-se de libertatea garantată prin „statutul organic“, cu cel mai mare zel și predilecțiune a lucrat biserică noastră cea vie în direcțiunea aceasta.

Rôdele binefăcătoare isvorite din această salutară activitate sunt netăgăduite. Protoco-lele sinodale și congresuale cu bogatul lor cuprins, formază barometrul, care indică fidel gradele înaintării noastre în cele bune. Câte scaderi și apucături, ivite în sinul poporului nostru, n'au fost suprimate în urma efectu-lui medicamentelor inventate sub durată des-baterilor deslănțuite în girul sinodelor și con-greselor noastre bisericești?... Ca un fir roșu însă se observă baccilul unui rău neîntreput, care formază obiect de desbatere în sinodele noastre eparchiale de un șir de ani încôce, și care în loc de a se desinfecta și stîrpi, în butul tuturor măsurilor luate din partea ace-lor sinode, se lățește pe zi ce merge în mod înspăimîntător, amenințînd astfel cu infectare întreg corpul poporului nostru.

Înțeleg: „concubinatul“.

Că de atare natură este acest rău, do-vedește reacțiunea viuă, ce se observă de vro câțiva ani, din partea organelor compe-tente, întru posibila estirpare a aceluia. Și ôre interesul de cauză, care la aparență pre-tinde a se prezenta de „general“, și-a avut măcar și numai în parte rôdele urmărite? N'am puté zice. Dacă le-ar fi avut, în si-nodele ppresbiterale din diferitele tracte, ba chiar și în sinodul nostru arhiepiscopal din est-an, nu s'ar fi ocupat ômenii pôte cu mai mult interes de cât până aici cu această chestiune, ci pur și simplu ea ar fi rămas neatinsă, ca una carea nu mai reclamă multă necesitate de a fi desbătută.

Nu s'a putut trece însă cu vederea aceste mărci veninoase înrădăcinate în corpul po-porului nostru, și până când în interesul cau-sei, tot numai zelul general de până aici va dăinu, nici nu vom fi îndreptățiți a ne as-cepta la vr'o îmbunătățire a tristei realități.

Cum s'ar și puté trece cu vederea în-spăimîntătoarele date pozitive, ca și cele es-puse d. e. în raportul general al P. V. Con-sistoriu arhid. ca senat bis. adresat sinodu-lui din anul trecut 1901, cari ne arată tris-tul adevăr, că în arhiepiscopale numărul con-cubinatelor ating cifra de 4581, mai multe

groză și spaimă, că slujia de tot chipul ei frumos altă-dată.

Curînd veni trăsura de la fabrică.

Un copil, care văduse această grozavă întîmplare, avisase deja pe administrator.

Atît pe Alfred cât și pe Clara îi ridi-cară și duseră acasă.

Clara își reveni repede 'n simțire.

Bietul Alfred însă nici-odată... S'a deșteptat el din amorțela ce l'cuprinsese, dar' ce folos. Căci își perduse, sormanul, mintea.

De atunci fabrica e părăsită, căci ad-ministratorul, care era aproape și proprie-tarul ei, a plecat cu Clara în strălănatate, ca să-și uite, de se va puté, durerea ce au îndurat-o...

Alfred însă, acest suflet nobil, s'a stins în florea tinereței, într'o casă de nebuni...

Asta este istoria acestei viltori.

Dar' veniți să mergem, căci ceilalți vor fi departe...

Am pornit repede de acolo, căci întăr-ziaserăm prea mult...

(Brașov)

Alfa.

casuri de cât în anul precedent cu 223? Apoi că produsul unui singur an (1900) al acestor concubinate se prezintă prin 2214 nas-ceri, imprimate cu sigilul ilicitității?? Și când va sosi ôre timpul mult dorit, ca în forul suprem al arhiepiscopiei noastre, în sino-dul arhiepiscopal să se pôte constata, că în grădina vieții poporului nostru atari burueni veninoși sunt în disparență, eventual sunt plivite peste tot? Acel timp pôte fi forțe în-depărtat, ba credința în sosirea lui pôte re-mâne pentru totdeauna numai un slab nu-tremînt al speranței noastre, — pe când din contră, dacă vom, putem să-l salutăm în vii-toriul cel mai apropiat. Și acel viitor apro-piat după care — îndrănesc a crede că oftăm cu toții, se va preface în prezent atunci când adevăratul interes de cauză și zelul ne-șovăielnic în contra estinderii acestei epide-mii își va schimba locul și se va coborî de sus în jos, de la sinodul arhiepiscopal jos la sinodul parohial, de la consistoriu jos la co-mitetul parohial!

Unde bîntue bôla? jos în rîndurile po-porului! Dintră cei chemați să aplice medi-camentul necesar, atunci când trebuie, și acolo unde trebuie, cine pôte să fie?

Nime altul, de cât preotul și comitetul parohial! Acestia sunt factorii principali, cari în mijlocul poporului trăind, ba făcînd parte chiar din inima aceluia, cunosc însușirile, — înclinările — și felul de gîndire a lui. Ace-s-tia sunt prin urmare medicii naturali, cari datori sunt a inventa și aplica medicamentul trebuincios și acomodat împrejurărilor!

Înzadar se combate bôla și se „reco-mîndă folosirea unor medicamente contra ei din depărtare, din sinodul arhid., ba fie chiar și din sinodele ppresb., când acolo unde gra-séză germenii ei nu se „aplică“ nici un me-dicament.

Trist, dar' în forțe multe locuri așa este. (Va urma).

De la Internatul diecesan gr. or. român din Beiuș.

Pentru anul școlar 1902—1903 sunt a se primi în internatul diecesan gr. or. român din Beiuș 60 de elevi, cari studiază la gimnaziul gr. cat. român din loc.

Pe lângă îngrijirea și supravegherea, ca să-și îndeplinească datorințele față de școlă și să fie la adăpost de tot ce afară de școlă ar puté influența în mod stricăcios dezvoltarea lor fizică și morală — elevii vor avé în internat locuință (sale deosebite de studiat, de mîncare și de dormit, promenadă, grădină) vîpt sănătos, spălat, luminat, încălzit, medic, scaldă, gimnastică și bibliotecă.

Taxa de întreținere pentru un elev 280 corône pe an, care sumă se solvesce în patru rate anticipative de câte 70 corône, și anume 1 Septembrie, 15 Noiembrie, 15 Februarie, 15 Aprilie, st. n. Elevii au să fie provăduți la venirea în internat, cu îmbrăcămîntea și încălțămintea necesară, cu stergare, cu perină, batiste, perii și pepteni, plapomă și lepedeele trebuincioase la pat. (Pat de fier, strajac, și covor de acoperit patul, va primi fie-care elev de la internat). Despre toate lucrurile aduse cu sine elevii au să producă inventar în două exemplare, ear' pe albituri să-și scrie fie-care numele.

Părinții și tutorii cari doresc să-și așeze băieții în acest internat, au să-și trimită cererea la adresa Senatului Internatului diecesan gr. or. român până 7/20 August a. c. În cerere să se dovedească cu atestat medical că elevii sunt sănătoși și să arete etatea, locul nașterii, și clasa gimnazială ce o frecventază.

În cerere este a se alătura o marcă de 10 bani, arătându-se apriat locul și posta ultimă, unde senatul internatului să trimită părinților răspunsul.

Părinții sau tutorii elevilor primiți în internat vor avé să subscrie o declarațiune, că se vor conforma întru toate regulamentului în vîgore atît cu privire la disciplină, cât și la solvirea taxelor.

Beiuș, 22 Iulie 1902 st. n.

Senatul internatului diecesan gr. or. român din Beiuș.

Esposițiile industriale din Sibiu.

În vederea esposițiilor industriale ce se vor aranja în tîmna a. c. de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“ și de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, comitetul aranjator al ambelor Reuniuni lu-crăză din răspuneri pentru asigurarea bunei reușite a esposiției.

În special comitetul Reuniunii sodalilor a lansat apelul cunoscut cătră toți meseriașii noștri, învîtându-i să lucreze fie-care în a sa sferă de activitate. O comisiune a comi-tetului, din vicepresidentul Reuniunii, G. Popo-nea și din bibliotecarul N. Bratu, cercetăză pe măiestri la locuințele lor. Un al 2-lea apel a învitat pe măiestri a se întruni în fie-care Luni sîra întră orele 8—10 în localul Re-uniunii.

Asără s'a și întrunit în local un număr însemnat de meseriași (măestri) din toate branșele, unde presidentul Reuniunii Victor Tordășianu, a ținut o vorbire despre însem-nătatea reuniunilor, despre foloșele împreună-te cu esposiția și preste tot despre bunele isprăvuri ce le vom puté pune la cale lucrînd cu toții umăr la umăr.

Făcînd apoi o revistă asupra meseriilor cu reprezentanți de-ai noștri s'a constatat că în Sibiu sunt meseriași români și anume se află cu câte unul sau mai mulți represen-tanți: tipografi, compactor, pilar, măcelari, barbier-friseur, vîpsitori, fereștar, cojocari, zidari, morari, pardositori, vîpsitori de firme, lăcătuși, faur, croitori, pantofari, pietrar, tapetar, măsari, cismari, rotar, franzelari, vîpsitori de case, etc.

Urmînd reuniunea sodalilor noștri ho-tărîrii aduse a. tr. de conferința meseriașilor ținută în Sebeșul-săsesc — chiar acum se lucrăză la compunerea unei statistice esacte despre toți meseriașii de aici. La apelul dat mai în primăvară de Reuniune cătră re-uniunile surori de a trimite date despre me-seriașii din localitățile respective, până de prezent au sosit asemenea rapôrte de la re-uniunea meseriașilor din Sebeșul-săsesc, Săliște și Cluj, cuprinzînd date de interes general.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ din parte-și a făcut apel cătră comunele noastre politice, rugându-le să insiste pentru com-punerea a câte unui comitet din femeile fruntașe din localitate, care în frunte cu cea mai cu vază să îndemne la participare și în acelaș timp să conscrie pe participante, etc. etc.

Revistă esternă

Englezii — concilianți. Se raportăză din Londra, că regele s'a învîit, ca guvernul să numiască o comisiune, care să revideze actele din dosariul referitor la sentințele enun-țate de tribunalul militar de pe timpul răs-boiului cu burii. Acastă comisiune va avé să raporteze apoi și să opineze: nu cumva ar fi oportun, ca guvernul să mitigeze, eventual chiar să casseze sentințele?

Visita regelui Victor Emanuil la Berlin, cum anunță ziarul „Patria“ din Roma, va urma abia pe la sfârșitul lunii August. Știrea dată deci de zărele italiene săptămîna trecută, că regele ar fi avut să sosiască la Berlin în 25 Iulie, a fost hasardată.

Pentru armeni. Din Constantinopol se raportăză că Anglia, Franța și Rusia s'au hotărît să trimită câte un consul în Armenia turcască, spre a cerceta întru cât sunt ade-vărate știrile despre cruditățile comise de soldații și autoritățile turcesci față cu neno-rociții armeni.

Flotă italiană — la Tripolis. Agența Reuter (Londra) raportăză din Tripolis, că Vineri au sosit acolo bastimentele de rășboiu italiene „Sicilia“, „Umberto“, „Varesse“, „Ga-ribaldi“ și „Agordat“.

Conflicte la granița turcască. O ceată de mohamedani și albanezi au atacat pichetele sîrbesci, omorînd un soldat și ră-nind patru. Consulul sîrbesc de la Constan-tinopol a protestat la Pôrta, cerînd, ca vi-novații să fie pedepsiți.

Tot despre conflicte la granița turcescă raporteză de nou o telegramă din Belgrad dto 26 Iulie, conform căreia la granița dintră Serbia și Turcia, între comunele Tacevați și Dubnița a fost o bătălie sângeroasă în care albanezi și nizami deoparte, și în care lucrătorii de câmp și soldați sârbi de la graniță, de altă parte. Turcii și albanezii au trecut granița și au atacat pe lucrătorii de câmp, căror li-au mers în ajutoriu soldații. Bătălia a durat cinci ceasuri și abia după ce locuitorii comunei Tacevați au mers și în ajutor, a succedat alungarea turcilor și albanezilor. Sunt numeroși morți și răniți.

„Asociațiunea.”

Convocare.

Onorații membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” din despartământul Albei-Iulie, cum și toți doritorii de înaintarea scopurilor acestei Asociațiuni sunt invitați la *adunarea generală*, ce se va ține în Alba-Iulia la 2 August st. n. (Prorocul Ilie) în sala școlii gr. or. din oraș la 3 ore d. a.

Programul adunării este cel prevăzut de statutele Asociațiuni și de regulament.

Alba-Iulia, în 27 Iulie 1902.

Rubin Patifia
advocat.

NOUȚĂȚI

Pentru magiarizare. Contele Zichy N. János, proprietar al marelui domeniu din comitatul Nógrád, a făcut o fundațiune, din venitele căreia se fie premiați învățătorii din comunele cu poporațiune nemagiară, pentru sporul dovedit întru magiarizarea elevilor. Pentru anul școlar expirat premiile au fost distribuite săptămâna trecută, fiind premiați cu câte 100 corone 14 învățători. — Este oare moral scopul fundațiunii?

Contra celibatului. Ziariului „Münchener Neueste Nachrichten” i-se scrie din Viena cu datul 20 Iulie că în Boemia, mai ales în cercurile clerului ceh, s'a pornit o mișcare în contra celibatului. Prelatul Dr. Scheicher din St. Pölten se ocupă de această chestiune reproducând în „Korrespondenzblatt für den katholischen Klerus” mai multe pasaje de scrisori de ale preoților cehi, adresate ziarelor catolice, cerând abrogarea obligativității celibatului, ca a unei instituțiuni introdusă mai înainte cu o mie de ani, din motive cari azi nu mai există.

O batistă de însemnătate istorică. Ziarele din Londra vestesc (acum), că regele Edward înainte de plecarea sa din Portsmouth și-a scris numele pe batistă cu care Burii în 4 Iunie 1901 semnalaseră trupelor engleze că predau Pretoria. Batista a fost adusă la Londra de lordul Kitchener și afară de numele regelui se află scrise pe ea numele lui Kitchener și al lui Roberts.

Obuzele aflate pe locul de tir. Ministrul de interne a dat circulariu tuturor autorităților îndrumându-le să aducă la cunoștința publicului, că cei cari află pe câmp obuze (glonțe de tunuri), să nu se atingă de ele, ci să le lase acolo și să facă imediat înștiințare la cea mai de aproape autoritate militară, ear' dacă în apropiere nu ar fi asemenea autoritate, atunci să înștiințeze la gendarmerie, ori la autoritatea civilă. Autoritățile civile, în scopul evitării nenorocirilor ce pot urma când oamenii nepricepători se ating de asemenea obuze, sunt obligate să facă imediat arătare la cea mai de aproape comandă de artilerie. Cel care află un obuz și face despre această înștiințare cuvenită, capătă premiu câte 1 coronă de fie-care obuz.

Ucis de trăsnet. Marți a fost tempestă mare în părțile Ighului. Un copilăș de 12 ani, Petru Rusan I. Nicolae din Cricova, a fost surprins de furtună când mergea să ducă la pășunat un cal. Atât copilul, cât și calul au fost uciși de trăsnet.

Cetatea lui Solomon. Dr. Sellin, profesor la facultatea teologică de la universitatea din Viena, care emis de Academia de științe din Viena se află în călătorie de studiu prin Palestina, a dat de ruinele unei cetăți de pe timpul regelui Solomon. Istoria nu știa nimic despre această cetate.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de durere anunțăm tuturor rudeniilor și cunoscuților, că prea iubită noastră fiică, soră și cumnată *Victoria Mircea*, după lungi și grele suferințe, împărțită cu sfânta taină a cuminecătorei, a adormit în Domnul Vineri în 12/25 Iuliu 1902 la 5 ore a. m. în etate de 38 ani.

Rămășițele pământești ale scumpei defuncte s'au așezat spre odihna eternă Duminică în 14/27 Iulie a. c. la 1 oră post m. de la casa mortuă, în cimitirul gr.-or. din Căta. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată. Ioan și Maria Mircea, ca părinți, Ieronim, Romulus și Eugenia căs. Mircea, ca frați și soră, Patrichiu Pinte, Paraschiva Sorescu și Letiția Doctor căs. Mircea, cumnat și cumnate.

Tempestați. Referitor la știrea despre tempestatea de Marji, care a nimicit recolta comunelor Reghin-ungurese, Felfalu și Idieci, ni-se scrie că a fost total devastat și hotarul comunelor *Ibănesci, Hodac, Potoc și Lueriu*. Pe întindere de nouă mii de jugere a pustiit grindina și povioul, sărind 45,000 de economi.

Nimic nu rămâne ascuns pe vecie! În Bucovaș cu ocaziunea demolării unei case țărănești lucrătorii au aflat o cavități cam de un metru pătrat, zidită cu cărămizi, în care erau juvele, monede de aur, servise de argint, etc. Conform prețurii făcute de organele autorității publice, obiectele aflate valoroză cam 160.000 de corone. — În timpul demolării casa era a lui George Jifcovi, care o cumpărase (pentru loc) de la păstoriul de vite Ilie Cvitusovici. Acesta a locuit în ea treizeci ani, fără să știe ceva despre comora ascunsă în zidurile ei. El o moștenise de la mamă-sa, careia i rămăsese de la fratele ei Milan Manoilovici. Manoilovici prin anii 1850 era cel mai temut bandit al ținuturilor din Sirmiu și cu ocazia unei jănuiri a fost ucis. Ne-având familie, casa a rămas sororii sale. Este sigur deci, că auriurile aflate sunt din furturile și jafurile faimosului bandit. Acum autoritățile caută pe erezii fostilor proprietari ai obiectelor.

De la „Reuniunea sodalilor români din Sibiu.” primum spre publicare următoarele lucruri de însemnătate pentru meseriași:

Camera comercială din Brașov are spre conferire două stipendii de câte 600 corone, pentru meseriași tineri și diligenți, cari voese se și lărgescă cunoștințele câștigate în meseria lor, prin cercetarea unei școle de specialitate industrială. Rugările, provădate cu un timbru de 1 cor. pentru fie-care colă, sunt a se înainta până cel mult în 20 August n. 12 ore m. la numita cameră. Pentru aceste stipendii pot compete acei tineri, cari sunt născuți sau locuiesc constant în cercul camerei (comitatele Brașov, Târnava-mare, Sibiu și Făgăraș). În rugare este a se face evident: numele, locuința, referențele familiare, cum și un plan amănunțit al căii alese pentru perfecționare. Mai departe competenții trebuie să arete cunoștințele lor limbistice, și să alădă la rugare estrasul de botez, testimoniile despre ocupațiunea lor până aci și despre studiile absolvate, cum și un testimoniu de moralitate de la autoritatea politică. Cei împărțșiți cu stipendiu vor fi siliți a da obligământ, că mai târziu se vor domicilia în patrie, sau în cazul contrar vor plăti înapoi stipendiu.

La școala specială de piele și pantofărie, subvenționată de stat, anul școlastic 1902/3 se începe la 1 Septembrie; în această zi sunt și 10 locuri împreunate cu stipendii (de câte 120 cor. anual) de ocupat. Cursul de învățământ durează pentru învățacei 3 ani, pentru sodali 1 an. În această școală, a cărei limbă de propunere e cea magiară și cea germană, se vor propune următoarele obiecte: Limba magiară și Stilul comercial în 2 ore, Limba germană și Stilul comercial în 2, Aritmetica și Geometria în 2, Contabilitatea în 1, Desemnul liber și special în 4, Desemnul geometric în 2, luarea de măsuri în 1, Croirea în 1, Studiul asupra piciorului în 2, cunoștința de material și de unelte în 1 și în fine deprinderi în atelier în 40 ore săptămânal. În atelier se află 8 mașini de cusut de sistem diferit, întră cari și o mașină pentru cusutul găurilor bumbilor, cu exploatare electrică, cum și toate mașinile auxiliare mai mici reclamate de o pantofărie modernă, și se pregătesc toate soiurile de ghețe și cisme pentru piciorle sănătoase și bolnave în totă forma. La sfârșitul timpului de învățământ se va ține și un examen din material de învățământ a ultimului an. Testimoniul despre depunerea acestui examen ridică pe absolvent la sodal și i îndrăgătesc la câștigarea cărții de lucru. Elevii ordinari pôte fi acela, care a absolvat cu succes clasa a 4-a elementară, a trecut preste etatea de 12 ani și e trupește sănătos. Vor pute fi primiți și aceia cari se află aplicați ca învățacei sau sodali, dacă au cunoștințele teoretice de lipsă. Cu considerare la starea materială în mare parte nefavorabilă a tinerilor cari se aplică la meserii, cum și cu considerare la perfecționarea mai bună și mai cu grijă a elevilor, pe lângă școală se va

afla și un internat pentru elevii săraci, împreunat cu stipendii. În internat vor fi primiți fără plată sau ca stipendiști numai elevii săraci și diligenți. Fie-care elev e datoriu să aibă unelte de lipsă. Rugările de primire sunt a se înainta până în 15 August la comitetul de supraveghiere al acestei școle. Informațiuni amănunțite da cu bunăvoință președintele comitetului de supraveghiere, profesorul Martin Schuster din Sibiu.

Otrăviți cu ciuperci. Economul Petru Foldi din Zăgvaromán (lângă Salgótarján în Ungaria) săptămâna trecută a cules în pădure ciuperci și le-a dus a casă. Săra a cinat din ele cu întreaga familie; a doua zi însă nu s'au mai sculat. Vecinilor fiindu-le suspect că din casă nici pe la amiazi nu mai iese nimeni, au spart ușa și i-au aflat morți pe toți: Foldi, soție-sa, fiică-sa și doi băieți.

Milione false. Poliția din Lisabona (Portugalia) din întâmplare a dat de o mare fabrică instalată pentru falsificarea de bani. Fabrica falsifica bancnote portugeze și străine, cari seamănau perfect cu cele veritabile. Din cauza acestor falsificări banca de stat portugeză are până acum pagubă de peste un milion de milreisi (1 milreis = 1000 reis = 5 corone și 40 fileri). Firele companiei falsificătoare se estind până la Madrid (Spania).

Cinci zile arest pentru o sărutare. Cântecul zice că „o sărutare nu 'i lucru mare”; poliția din Augsburg e însă de altă părere. În sala de așteptare a gării din Augsburg un actor și-a sărutat — amica. Întră pasageri se aflau însă câțiva de aceia cari în fața lumii dau pe imaculații (în ascuns ce fac, e tréba lor) și au făcut arătare la poliție pentru atentat contra moralității. Poliția din Augsburg, tot așa de cuminte ca și fariseii pîritori, a osândit pe bietul actor la *cinci zile arest*, pentru „transgresiune dură” (!).

Petrecere în Reghin. Tinerimea română din Reghin și jur învîta cu totă onoarea la petrecerea de vară, care o va aranja Luna în 11 August st. nou în pavilionul de vară din promenada orașului. Venitul curat e destinaț spre scop filantropic. Prețul intrării: de persoană 2 cor., de familie până la 3 membri 4 corone. Inceputul la 8 ore sêra. Suprasolviri se primesc cu mulțămia și vor fi cuitate pe cale ziaristică.

Din public.*)

Mulțămia publică.

(Urmare.)

8. Cluj: Kovács Gyula și „Economul” câte 2 cor., Ioan Corb 1 cor. 20 fil., Livius Juga, N. N., N. N., Dr. Farcaș, Rusz, Gajzágó Mór., Lucaci Andreiu, Isac, B. Bach Ludovic, Hern, Nagy Samu și N. N., câte 1 cor., mai mulți înși 32 cor.

9. Mercurea: Dote Ciuruga 1 cor., mai mulți înși 4 cor.

10. Apoldu-mic: Ilie Topârcean, notariu, Ioan Lazar, preot, Ioan Orăștian, preot, Maria Juga Ilie, inv., câte 1 cor., Comuna bisericească gr. or. 3 cor., Comuna politică 6 cor., mai mulți înși 10 cor.

11. Seliște: N. Hențu, notariu cercual 4 cor., Comuna politică 20 cor., Institutul de credit Seliște 10 cor., Ioan Herța, Oprea Banciu, Dumitru Cristea, Oprea Arsinel, Nicolae Cristiu, Nicolae Schitia, Maria Bloțiu, Dumitru Ghibu, Ioan Hira, Paraschiva Gosa, Dumitru Hesețiu, Dumitru Gherghina, Vasile Dădărlat și Ioan Coșie câte 1 cor., mai mulți înși 19 cor. 50 fil.

12. Vale: Ioan Mortulu 1 cor., mai mulți înși 1 cor. 30 fil.

13. Sibiel: Comuna politică 2 cor. Câțiva înși 1 cor.

14. Gura Rîului: Comuna politică 4 cor., Aurel Decei, Ioan Stoicița, prim., Ioachim Muntean, Ilie Măcelariu, Valeriu Arseniu, Petru Ciontea, Ioan Manta câte 1 cor., mai mulți înși 6 cor. 60 fil.

15. Reșinari: Emilian Cioran, Maniu Lungu, N. N., Ioan Cioran, Eremia Dancășiu, C. Hambașan, Aleman Dancășiu, Bucur Vidrigin, Maria Ciucian, Iosif Goga, preot câte 1 cor., Petru Brote 2 cor., Maria Maier, vîd. de protopop 2 cor., mai mulți înși 11 corone.

16. Dej: Teodor Herman, protopop 4 cor., Deézsi Hitelbank 5 cor., Deézsi Kereskedelmibank 5 cor., Ioan Botha, tin. 2 cor., Teodor Colcer 1 cor., Dr. Ioan Farcașiu 2 cor., Dr. Ioan Chereches 1 cor., Alexa Mitru

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primesc răspunderea.

1 cor., Dr. Mihályi 1 cor., V. Mihalyi 1 coronă.

17. Brașov: Ioan Ciurcu, Dr. Octavian Vasu, Dr. Zillotou, Ioan Petric, protp., L. S., N. N., câte 2 cor., Popoviciu 4 cor., F. A. 5 cor., Nicolae Grădinaru, G. N., Nicolae Butmoloiu, Dumitru Pascu, Simeon Teodor, Iléna Bogdan, Kingrit, N. N., N. N., N. N., N. N., Dumitru Valeriu, Nicolae Bale, Iosif Maximilian, preot, S. Kikomban câte 1 cor., mai mulți înși 20 cor. 60 fil.

18. Satu lung b. nouă: Alexiu Voicu Stroie, Nicolae Clinci, George Susana, Ioan Aldea, Ioan G. Perlea, Radu Aldea, Stan Maria Median, George Maria Median, vîduva Maria Moroian, Victor Popea, paroch, câte 1 cor., mai mulți înși 12 cor., 80 fil.

19. Satu lung b. S. Arhageli: Alexa Verzia, paroch, Romul Verzia, preot, câte 2 cor., Vasiliu I. Taras, Radu, Vasile Taras, Stan, Frati Blegu, Ioan Pitei, Gg. Aldea, Ioan R. Burtea câte 1 cor. mai mulți înși 5 cor.

20. Cernatu: Georgiu Urdea, preot 2 cor., Vasiliu Pascu, Ioan Piteu, Ioan Morca, câte 1 cor., mai mulți înși 4 cor.

21. Bacifalău: Ioan Corator, Manole Maria câte 1 cor., mai mulți înși 6 cor.

22. Turches: Radu Odor, Nyuganoriu câte 2 cor., Radu Mine, Ioan Căciula, Ena I. Gavrilă câte 1 cor., câțiva înși 2 cor.

23. Bistrița: N. N. 2 cor., V. Lungu, Mitru Beschuan, Rusz Gavril câte 1 cor., mai mulți înși 3 cor.

24. Borgo Rus: mai mulți înși 8 cor.

25. Borgo Ioseni: Nicolaiu Login 2 cor., Pahone Zaharie, Siut Danile, Alexandru Luncan, Pahone Simion câte 1 cor., prin bucate colectate de la mai mulți înși 5 cor.

26. Borgo Bistrița: Hoireb Vironica, Dajbuchel Marișca, Micaș Mina, Deacu Sandor câte 1 cor., Simeon Monda, preot 1 cor., mai mulți înși 19 cor.

27. Arad: Casa consistoriului gr. or. Arad 10 cor., Victoria institut de credit 5 cor., Belia 1 cor., Comuna Arad 4 cor., Gavril Bordea 2 cor., Dumitru Bordea 2 cor., Aradi iparbank 1 cor., Dr. Nemet 1 cor., N. N. 1 cor., Tipografia populară 1 cor., mai mulți înși 1 cor. (Va urma.)

Concurs

Pentru ocuparea unui post de învățătoriu (învățător) ordinar la școala civilă de fete a Asociațiuni se publică concurs cu termenul până la 25 August a. c. st. n.

Doritorii (doritoare) de a ocupa acest post se și înainteză cererile, până la termenul indicat, comitetului Asociațiuni în Sibiu (Strada Morii Nr. 8.) pe lângă următoarele documente:

1. Atestat de botez;
2. Document despre calificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învățători ordinari la școlile civile având preferință cei-ce au calificațiune specială pentru limbi și istorie (nyelv és történettudományi szakessport).

3. arătare despre studiile pregătitoare și ocupațiunea de până acuma.

4. se dovedescă, că posed perfect limba română în vorbire și scriere.

Concurentul (concurenta) ales va avé se observe dispozițiunile statutului de organizare al școlii.

Învățătoriu ordinar, până când e provisor, primesc salariu anual K. 1400 — solvit în rate lunare anticipative și K. 300, — bani de cuartir, solviți în 4 rate trilunare, iar devenind definitiv primesc salariu anual de K. 1800, — bani de cuartir K. 400. —, 5 cuineuenele a K. 200. — și drept de pensie de la stat, unde va solvi taxele prescrise, învățătorie provisorie primesc salariu anual de K. 800 — și întreaga întreținerea în internatul școlii, iar cea definitivă primesc salariu anual de K. 1200. —, întreaga întreținerea în internat, cuineuenele și drept de pensie ca învățătoriu. Învățătorie locuind în internat, va avé se dee directorei mână de ajutor la agendele internatului.

Cererile intrate după termin nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului central al Asociațiuni ținută în 23 Iulie 1902.

Iosif Sterca Șuluțu
vice-president

Dr. Beu
secr. II.

Nr. 600—1902

[115] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători de la școlile mai jos însemnate din protopresbiteratul Lupșei, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bedeleu**, salariu 600 cor. de la popor, locuință liberă în noul edificiu școlar după ce se va termina, și lemne de foc.

2. **Buru**, 160 cor. de la popor, pentru 440 cor. s'a făcut cerere la stat.

3. **Lunca**, salariul se solvesce cu 300 cor. din repartitie și 300 ajutoriu de stat; locuință liberă în edificiul școlii și lemnele de foc.

4. **Muncel**, salariu 600 cor., 400 cor. de la popor, 80 cor. din cassa bisericeii și 120 cor. ajutoriu de stat; locuință liberă și lemnele.

5. **Ocolișul-mic**, 300 cor. de la popor, pentru 300 cor., s'a făcut cerere către stat; locuință liberă și lemnele de foc.

6. **Orești**, 160 cor. din repartitie, pentru 440 cor. se face cerere către stat.

7. **Posaga-de-jos**, 600 cor. salariu, 400 cor. din repartitie, 200 cor. de la stat, lemnele de foc și locuință în edificiul școlii.

8. **Runc** cu filia **Lunca-largă**, salariu de la popor 400 cor., de la stat s'a cerut 200 cor., locuință liberă și lemnele de foc.

9. **Sălciva-de-jos**, salariu 600 cor. din repartitie de la popor, locuință în edificiul școlii și lemnele de foc.

10. **Valea-Lupșei**, de la popor 200 cor., cerute de la stat 400 cor.; locuință convenabilă și lemnele pentru foc.

Învățătorii aleși folosesc și grădinile școlare și primesc și diurnele prescrise pentru conferențe.

Afară de calificația conform legii, de la concurenți se mai cere să știe cântările bisericești. Cei-ce vor avea cunoștințe musicale vor fi preferați, și pentru cazul de a înființa coruri — după putință — vor fi deosebi remunerați.

Concurenții se vor prezenta, înainte de alegere, în vre-o Duminecă ori sâmbătă în comuna pentru care a competat, pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință și cu poporul.

Concursurile înzestrate cu documentele recerute se vor așterne subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Ofenbaia, în 5 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Lupșei în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasilie Gan.
protopresbiter.

Nr. 75—1902

[118] 1—2

Concurs

Pentru conferirea celor două stipendii a 100 respective 200 Cor. din cassa bisericeii gr. or. române din Sebeșul-săseș, pentru studenți din părinți români gr. or. aparținători parohiei Sebeșul-săseș, se publică concurs.

Cerurile instruite cu carte de botez, atestat școlar de pe anul precedent, și atestat despre starea materială a părinților de la magistratul din loc și subscris și de parohul concernent, sunt a se înainta subsemnatului comitet parohial până la 15 August a. c. st. nou.

Sebeș, din sedința comitetului parohial ținută, la 7/20 Iuliu 1902.

Sergiu Medean **Samuil Roșu**
protopresb., president notariul comitet.

Nr. 467—1902

[116] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu de la școlile elementare din comunele mai jos numite, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Roșcani-Mihăești**, cu salariu de 600 corone, cuartir și lemne.

2. **Fintoag**, cu salariu de 600 corone, cuartir și lemne.

3. **Bătrina**, cu salariu de 600 corone, și anume 400 cor. în bani, ear' restul în naturale, cuartir și lemne.

4. **Brisnic**, cu salariu de 600 corone, din care 530 cor. în bani ear' restul în naturale, cuartir și lemne.

5. **Lăpușul-superior**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

Cei-ce doresc a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne rugărilor concursuale instruite conform legii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul deschis.

Se observă că întră concurenți vor fi preferați cei cari sunt și cântăreți buni și în

urmare ar fi bine ca înainte de alegere să se prezenteze concurenții la biserică spre a se face cunoscuți poporului.

Dobra, la 5 Iulie 1902.

Oficiu protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetele parohiale.

Iosif Morariu.
protopresb.

Nr. 355/1902.

[119] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea definitivă a posturilor învățătoresci din comunele: **Nădașa-română, Uiriu superior, Idicel sat și pădure, Măereu Filea, Lueriu, Săcal, Dumbrava, Murș-Cueș-din și Paleți** — se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în foia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt 600 cor., cuartir și lemne.

Suplicele aoncuruale, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se adresa subscrisului oficiu protopresbiteral, de la care se pot trage și informațiuni detaiate.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Reghin. Reghin, 7/20 Iuliu 1902.

Galacteon Șagău
protopresb.

Nr. 342/902.

[89] 3—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna **Păuca**, protopopiatul Mercurei, în firul ordinului consistorial din 15 Ianuarie a. c. Nr. 311, se deschide concurs nou cu termen de 30 de zile de la prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și se vor prezenta poporului de acolo în vre-o Duminecă sau sâmbătă, pe lângă prealabila încunoștințare a protopresbiterului tractual.

Săliște la 26 Iunie 1902.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

I. Droc
protp.

Nr. 346/1902.

[94] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate — protopresbiteratul Mercurei — se deschide concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare.

1. **Apoldul-inferior**, două posturi cu salariu anual de câte 600 cor. și relut de cuartir 60 cor., eventual cuartir natural de câte o odaie în edificiul școlii.

2. **Dobârca**, un post, salariu 600 cor., cuartir natural în edificiul școlii (o sorde de circa 3 cară de lemne din pădurea comună).

3. **Beșineu**, un post, salariu 600 cor., pentru cuartir și relut de lemne 40 cor.

5. **Rod**, un post, salariu 600 cor., relut de cuartir și de grădină 100 corone.

6. **Reciu**, un post, salariu 600 cor., cuartir natural și grădină pentru legumi.

Aspiranții la aceste posturi au a-și înainta cererile lor instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei (Ioan Droc) în Săliște în termenul deschis, — și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă la biserică în comuna la care reflectă. Învățătorii aleși vor fi obligați a ține strănă sau a cânta cu elevii lor Duminecă și în sâmbători la liturgie.

Săliște, la 28 Iunie 1902 v.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

I. Droc
protopop.

Nr. 812/1902 prot.

[98] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Alțina**, două posturi fie-care cu câte un salariu de 600 corone, cuartir și lemne de foc.

2. **Bărghiș**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

3. **Ghijasa**, cu salariu de 600 corone, cuartir și lemne de foc.

4. **Ighisodorf-român**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

5. **Marpod**, 600 cor., cuartir și lemne.

6. **Raja**, cu salariu de 460 corone în bani și folosirea unei suri și unui grajd în preț de 140 corone, cuartir și lemne.

7. **Săsăuș**, un post pentru I clasă cu salariu de 600 cor., cuartir și grădină.

8. **Zlagna**, cu salariu de 600 corone, cuartir și lemne de foc.

Cei-ce voesc a reflecta la vre-unul din aceste posturi au să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sâmbătă în respectiva comună spre a cânta în biserică, deore-ce vor fi datori în cas de a fi aleși a cânta în strănă în fie care Duminecă și sâmbătă precum și a conduce cântările nu numai cu elevii obligați a cerceta școlă, ci și cu adulții, ear' cererile de concurs instruite conform legilor în vigoare să se așternă în termenul prefapt subsemnatului Oficiu protopresbiteral.

Nocrichiu (Ujegyház), în 30 Iunie, 1902.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Nicolae Moldovan,
protopop.

Nr. 316/902.

[90] 3—3

Concurs

Pentru îndeplinirea posturilor vacante de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Devei, prin acesta se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Banpatac**, cu salariu de 600 cor., cuartir în noul edificiu școlar și grădină.

2. **Bejan-Căinel**, cu salariu de 600 cor., cuartir în edificiul școlii și grădină.

3. **Certeșul-de-sus**, cu salariu de 600 cor. și cuartir.

4. **Leșnic**, cu salariu de 600 corone cuartir în edificiul școlar și grădină.

5. **Sânt-Andres**, cu salariu de 600 cor., cuartir în edificiul școlar și grădină.

6. **Tempa**, cu salariu de 600 corone cuartir în edificiul școlii și grădină.

7. **Uroi-Cărpiniș**, cu salariu de 600 cor., și cuartir.

8. **Vălișora**, cu salariu de 600 cor., cuartir în edificiul școlii și grădină.

Toți aceia, cari doresc a reflecta la vre-unul dintră acestea posturi, au să-și înainteze cererile sale instruite conform legilor în vigoare în termenul susindicat subscrisului oficiu protopresbiteral și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică din respectiva comună spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Oficiul protopresbiteral al Devei, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Deva, 26 Iunie 1902.

George Romanul
protopresbiter.

[91] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Berivoli-mici**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

2. **Comana-inferioră**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

3. **Cuciulata**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

4. **Dridif**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

5. **Herseni**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

6. **Ludișor**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

7. **Luța**, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

8. **Păren**, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

9. **Sâmbăta-superioră-răsăritenă**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

10. **Sercăița**, două posturi, salariu anual câte 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

11. **Veneția-superioră**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul amintit subsemnatului oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetele parohiale. Făgăraș, 17 Iunie 1902.

Oficiul protopresbiteral al Făgărașului.

Iuliu Dan
protopop.

Nr. 180/1902

[101] 3—3

Publicare de licitațiune.

Pentru facerea iconostasului (frunta-riului) de la biserică gr. or. din Tilișca amăsurat planului și preliminarului de spese aprobat de Venerabilul Consistoriu arhiepiscopescan prin ordinul din 14/27 Iunie a. c. Nr. 6128 B. cu suma de 3705 cor. 40 fil. și adică pentru lucrul de lemn 885 cor. 40 fil., pentru pictură 1520 cor., ear' pentru marmorul fruntariului și auritul parcanelor în su-prafață de circa 6'4064 m. 1300 cor. se scrie prin acesta concurs.

Planul și preliminarul de spese se pot lua în privire la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Oferte se pot face pentru întreg iconostasul sau și numai pentru lucrul de lemn, de pictură și marmorit-aurit în special, având oferentii pentru pictură și marmorit-aurit a înainta de-odată cu ofertul și probe.

Oferte provădate cu vadiu de 5% de la suma preliminară au a se înainta la subsemnatul oficiu protopresbiteral până în 22 Iulie (4 August) a. c. la 12 ore m.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a alege liber întră oferenti, eventual a scrie licitație nouă.

Săliște, 2 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Săliște în conțelegere cu comitetul și oficiul parohial din Tilișca.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 464/902.

[93] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Agărbiciu**, cu salariu de 600 cor., solviți din repartitiune în suma de 300 cor., ear' pentru restul de 300 s'a cerut întregirea de la stat, cuartir în edificiul școlii și lemne.

2. **Bertan**, cu salariu de 600 cor. solviți în rate lunare anticipative, din cassa comună în sumă de 300 cor., din cassa bisericeii în sumă de 100 cor., ear' restul de 200 cor. din repartitiune, cuartir în edificiul școlii.

3. **Blășel**, cu salariu de 600 cor. solviți în sumă de 200 cor. din cassa bisericeii ca ajutoriu de la Preaveneratul Consistoriu arhiepiscopescan, ear' restul de 400 cor. din repartitiune, cuartir în edificiul școlii.

4. **Frăua**, cu salariu de 600 cor. solviți în sumă de 200 cor. de la stat, ear' restul de 400 cor. din repartitiune, cuartir în edificiul școlii.

5. **Șaroș**, cu salariu de 600 cor. solviți în suma de 518 cor. din repartitiune, ear' restul de 82 cor. din cassa comună, cuartir în edificiul școlii.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, pentru-că cei-ce vor fi aleși sau instituiți sunt datori a cânta Duminecă și în sâmbători cu copiii la liturgie.

Mediaș, la 1 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediașului.

Romul Mircea
protopresbiter.

[109] 2—3

Arlejtés.

A vezetésem alatt álló nagyszabenyi m. kir. állami elmeügyintézet részére az 1902/3 évre szükséges 2200 köbméter bükktüzifa, a betege és alkalmazottak részére 1903. január 1-től—december 31-ig szükséges kenyérszemle szállítás, és az intézet összes épületeiben 1903. január 1-től az év végeig, esetleg három egymás után következő évben előforduló lakatos munkákra ezennel pályázatot hirdetek.

A vállalkozni szándékozókat felhívom, hogy magyar nyelven szerkesztett, 1 koronás bélyeggel ellátott és a tüzfára beadandó ajánlat mellé a szállítási érték 5%-át, a kenyérszemle szállítására vonatkozó ajánlat mellé 400 koronát, és a lakatos munkákra benyújtandó ajánlat mellé 100 korona bántapénzt csatolva, f. évi augusztus hó 12-én d. e. 10 óráig aláírott helyen nyújtsák be.

Az árlejtési feltételek a „Budapesti Közlöny” idei 165, 166 és 167 számaiban, vagy az intézeti gondnok irodájában megtekinthetők.

Nagyszabenyben, 1902. évi július hó 16.

A m. kir. állami elmeügyintézet igazgatója.